

De Nederlandse Vereniging voor Infectieziektebestrijding (NVIB) is de beroepsvereniging van artsen Maatschappij en Gezondheid met als specialisatie Infectieziektebestrijding. Wij houden ons bezig met bescherming van de volksgezondheid door het voorkómen en bestrijden van uitbraken van infectieziekten in Nederland. Het meest bekende voorbeeld is de bestrijding van COVID-19, maar ook bestrijding van mazelen, polio en ebola behoren tot onze taak.

Wij zijn verheugd over het plan van het kabinet om de vliegbelasting te verhogen. In het kort is onze argumentatie als volgt.

Het aantal vliegbewegingen van Nederlanders zal de komende jaren verder toenemen. Vliegbelasting kan bijdragen aan het afremmen van deze toename. Het beperken van de toename is van belang voor de volksgezondheid, in het bijzonder voor de bestrijding van infectieziekten. De volgende redenen liggen hieraan ten grondslag:

- 1) Vliegbewegingen zorgen voor snelle verspreiding van ziekteverwekkers over de wereld
- 2) Minder vliegen vermindert CO₂-uitstoot en daarmee klimaatverandering. Klimaatverandering leidt tot toename van bestaande, en opkomst van nieuwe infectieziekten.

Hieronder zullen we deze argumenten verder toelichten.

Vliegbewegingen leiden tot snelle verspreiding van ziekteverwekkers

Waar uitbraken van infectieziekten voorheen lokale aangelegenheden waren, zijn deze steeds vaker verspreid over diverse werelddelen of zelfs wereldwijd (pandemisch).

Wetenschappers zeggen dan ook dat we het tijdperk van de pandemieën (the pandemic era) zijn binnengetreden¹. De vele vliegbewegingen liggen hieraan ten grondslag.

Enkele voorbeelden van transport van ziekteverwekkers naar Nederland:

- Mazelen²
- Hepatitis A³
- Mpox⁴
- De Omicron variant van COVID-19 vanuit Zuid-Afrika⁵

COVID heeft snel kunnen verspreiden door de enorme hoeveelheid vliegbewegingen die dagelijks gemaakt worden⁶. Dit maakt de bestrijding ervan uitermate moeizaam en zeer kostbaar. Europa kent een enorme dichtheid aan vliegverkeer. We zijn dan ook verheugd dat steeds meer Europese landen de ticketprijs verhogen.

Minder vliegen, minder klimaatverandering, minder infectieziekten

Minder vliegen draagt bij aan minder CO₂-uitstoot, waardoor verdere klimaatverandering wordt beperkt. Dit is van groot belang voor de volksgezondheid. De WHO ziet klimaatverandering als een van de grootste bedreigingen voor de gezondheid. Ook in Nederland zijn effecten als oversterfte door hitte, toename van luchtwegaandoeningen en hooikoorts gezien^{8,9}.

Als artsen infectieziektebestrijding maken wij ons ernstig zorgen over de toename van infectieziekten¹⁰. Bijna 60% van de infectieziekten waarmee de mensheid wereldwijd wordt geconfronteerd, is op enig moment verergerd door klimaatverandering; 16% was op enig moment verminderd. Bijvoorbeeld:

- 1) De viervoudige toename van het aantal gevallen van ziekte van Lyme¹¹. Dit rapport beschrijft de periode nog vóórdat mensen vanwege COVID massaal de natuur ingingen,
- 2) De toename van de ziekte van Weil door zachte winters en warme zomers, waarbij mensen verkoeling zoeken aan het water¹²
- 3) De zorgelijke voorspelling dat we West Nile Virus en andere tropische ziekteverwekkers zoals dengue in Nederland kunnen verwachten over niet al te lange tijd, waarvan enkele reeds waargenomen zijn^{13,14}
- 4) De te verwachten heftige regenval met overstromingen (zoals in Valkenburg in 2021) kunnen door verstoringen van het rioolwatersysteem leiden tot infectieziekten die ernstige darminfecties kunnen veroorzaken, zoals E. Coli, norovirus, hepatitis A, Salmonella, cryptosporidium etcetera¹⁵.
- 5) Tot slot kunnen we hogere incidenties van legionellose verwachten door een combinatie van warm en nat weer. Legionella kan ernstige longinfecties veroorzaken.

Kortom, zachte winters, warme zomers en regenval leiden in ons land tot (uitbraken van) infectieziekten. We maken ons zorgen over wat ons nog te wachten staat in de toekomst op het gebied van infectieziekten. De luchtvaart zal de komende jaren verder toenemen in omvang¹⁶. We vinden het belangrijk om de groei in vliegbewegingen af te remmen, voor onze eigen veiligheid.

Tot slot. Vliegbelasting is niet de enige manier om vliegbewegingen niet verder toe te laten nemen. Accijns op kerosine en verhoging van de BTW zijn andere geschikte maatregelen, waarbij inherent de grootste vervuilers ook het meest belast worden. Andere maatregelen worden genoemd in het European Aviation Environmental Report 2025⁷. Door de verhoging van de vliegbelasting in te zetten op een manier waarbij de meest vervuilende reizigers het meest bijdragen, zullen we uiteindelijk veel meer besparen dan 248 miljoen euro. Het is van belang om een complete berekening te maken, waarbij ver in de toekomst gekeken wordt. Het in ogenschouw nemen van de volksgezondheid past in het integrale gezondheidsbeleid 'Health in all policies'.

Referenties

- 1) [A Pandemic Era - The Lancet Planetary Health](#)
- 2) [Actuele cijfers mazelen | RIVM](#)
- 3) [Reizen en importziekten | RIVM](#)
- 4) <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/ecdc-recommends-enhancing-preparedness-more-imported-cases-clade-i-mpox-highly-likely>
- 5) <https://nos.nl/artikel/2407230-61-van-600-passagiers-uit-zuid-afrika-positief-getest-variant-nog-onduidelijk>
- 6) https://www.rand.org/pubs/research_reports/RRA248-6.html
- 7) European Aviation Environmental Report 2025 provides key recommendations for a more sustainable future in aviation - European Commission
- 8) [Klimaatverandering leidt nu al tot meer sterfte door hitte | RIVM](#)
- 9) [Health effects of climate change. An update of the current risks of climate change for health | RIVM](#)
- 10) [Samenhang tussen klimaatverandering, infectieziekten en leefomgeving](#)
- 11) [Aantal mensen met lyme ruim verviervoudigd | RIVM](#)
- 12) [Leptospirose | RIVM](#)
- 13) [European projections of West Nile virus transmission under climate change scenarios - ScienceDirect](#)
- 14) [Mosquito-borne diseases: an emerging threat](#)
- 15) [Risk of infectious diseases in flood-affected areas from the European Union](#)
- 16) [eurocontrol-seven-year-forecast-2024-2030-october-2024.pdf](#)